
ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

1. Före mötet höll Europaparlamentets talman Josep Borrell en föredragning med efterföljande diskussion. Vid detta tillfälle presenterade kommissionens ordförande kommissionens strategiska mål för perioden 2005–2009. Stats- och regeringscheferna noterade dessa mål och välkomnade den stora samstämmigheten mellan rådet, Europaparlamentet och kommissionen beträffande unionens prioriteringar, särskilt på lagstiftningsområdet, för de kommande åren.
2. Europeiska rådet behandlade följande frågor:
 - I. Stabilitets- och tillväxtpakten
 - II. Halvtidsöversynen av Lissabonstrategin
 - III. Hållbar utveckling
 - IV. Klimatförändringen
 - V. ITER
 - VI. Förberedelse av FN-toppmötet i september 2005
 - VII. Libanon

o
o o

I. STABILITETS- OCH TILLVÄXTPAKTEN

3. Europeiska rådet godkänner Ekofinrådets rapport av den 20 mars 2005 (se bilaga II) om att förbättra genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten och godtar rapportens slutsatser och förslag. Rapporten uppdaterar och kompletterar stabilitets- och tillväxtpakten, som utgörs av resolutionen från Europeiska rådet i Amsterdam och rådets förordningar (EG) nr 1466/97 och nr 1467/97. Kommissionen uppmanas att med det snaraste lägga fram förslag om ändring av rådets förordningar.

II. NY STIMULANS FÖR LISSABONSTRATEGIN: ETT PARTNERSKAP FÖR TILLVÄXT OCH SYSSELSÄTTNING

A. EN AKTUELL STRATEGI

4. Fem år efter det att Lissabonstrategin lanserades är resultaten inte enbart positiva. Vid sidan av obestridliga framsteg förekommer uppenbara bristfälligheter och dröjsmål. Med hänsyn till de utmaningar vi står inför blir priset högt om reformerna försenas eller blir ofullständiga, vilket framgår av klyftan mellan Europas och dess ekonomiska partners tillväxtpotential. Det krävs följaktligen snabbt handlande.
5. I detta syfte är det oundgängligt att ge ny stimulans åt Lissabonstrategin och lägga om prioriteringarna till tillväxt och sysselsättning. Europa måste förnya grunderna för sin konkurrenskraft, öka sin tillväxtpotential och sin produktivitet samt förstärka den sociala sammanhållningen, genom att främst satsa på kunskap, innovation och bättre utnyttjande av humankapitalet.

ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

6. För att uppnå dessa mål måste unionen i högre grad mobilisera alla lämpliga nationella resurser och gemenskapsresurser – inbegripet sammanhållningspolitiken – i strategins tre dimensioner, den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga, för att bättre kunna utnyttja synergieffekterna inom en allmän ram för hållbar utveckling. Vid sidan av regeringarna bör alla andra berörda aktörer – parlament, regionala och lokala instanser, arbetsmarknadens parter, det civila samhället – tillägna sig strategin och aktivt medverka till att förverkliga dess mål.
7. Dessutom måste budgetplanen för perioden 2007–2013 förse unionen med tillräckliga medel för att framgångsrikt föra unionens politik i allmänhet, däribland sådan politik som främjar Lissabonprioriteringarna. Stabila makroekonomiska förhållanden är nödvändiga för att stödja åtgärderna för tillväxt och sysselsättning. Ändringarna av stabilitets- och tillväxtpakten kommer att bidra till detta och samtidigt göra det möjligt för medlemsstaterna att fullt ut spela sin roll för att ge ny stimulans åt en tillväxt på lång sikt.
8. Europeiska rådet välkomnar kommissionens meddelande "Att arbeta tillsammans för tillväxt och sysselsättning – Nystart för Lissabonstrategin" som lades fram i samband med halvtidsöversynen. Rådet gläder sig över de viktiga bidragen från Europaparlamentet, Regionkommittén, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och arbetsmarknadens parter i detta sammanhang. Mot bakgrund av dessa förslag uppmanar Europeiska rådet kommissionen, rådet och medlemsstaterna att redan nu ge strategin ny stimulans på grundval av nedanstående faktorer som är inriktade på tillväxt och sysselsättning.
9. Europeiska rådet välkomnar det åtagande som framfördes av arbetsmarknadens parter vid trepartsmötet den 22 mars. Europeiska rådet uppmanar arbetsmarknadens parter att inom ramen för sina respektive behörigheter lägga fram ett gemensamt arbetsprogram för tillväxt och sysselsättning. Europeiska rådet uppmanar dessutom Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att tillsammans med medlemsstaternas ekonomiska och sociala kommittéer och andra partnerorganisationer inrätta ett interaktivt nätverk för initiativ från det civila samhället i syfte att främja genomförandet av strategin.

B. HUVUDOMRÅDENA FÖR NY STIMULANS

Kunskap och innovation – drivkrafter för en hållbar tillväxt

10. Det europeiska kunskapsområdet skall göra det möjligt för företagen att bygga upp nya konkurrensfördelar, för konsumenterna att dra nytta av nya varor och tjänster och för arbetstagarna att skaffa sig nya färdigheter. Från denna synpunkt sett är det viktigt att utveckla alla former av forskning, utbildning och innovation, eftersom de gör det möjligt att omvandla kunskap till mervärde och skapa fler och bättre arbetstillfällen. Därtill måste man under de kommande åren främja en verklig dialog mellan de berörda aktörerna inom den privata och den offentliga sektorn i kunskapsamhället.

ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

11. På FoU-området bibehålls det allmänna målet med en investeringsnivå på 3 %, med en lämplig fördelning mellan privata och offentliga investeringar. Specifika mellanliggande nivåer bör fastställas på nationell nivå. Detta mål skall uppnås bland annat genom skatteincitament för privata investeringar, genom en bättre hävstångseffekt för offentliga investeringar och genom modernisering av forskningsinstitutens och universitetens förvaltning.
12. Sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling kommer att ge ny stimulans åt det europeiska forskningsområdet till förmån för alla medlemsstater genom att förstärka det europeiska samarbetet, mobilisera privata investeringar på områden som är väsentliga för konkurrenskraften och bidra till att överbrygga den tekniska klyftan. Detta program bör fungera som en hävstång för de nationella forskningsbudgetarna. Europa måste göras mer attraktivt för forskare genom en faktisk förbättring av deras villkor för rörlighet och yrkesutövande. Inrättandet av ett europeiskt forskningsråd för att stödja spetsforskning och grundforskning vore viktigt inom denna ram. Arbetet med det europeiska rymdprogrammet kommer att göra det möjligt att utnyttja innovationsförmågan och den avsevärda potentialen inom denna sektor.
13. Medlemsstaterna bör utveckla sin innovationspolitik i enlighet med sina särdrag och med bland annat följande mål: inrättande av mekanismer för stöd till nyskapande små och medelstora företag, däribland högteknologiska nyetableringar, främjande av forskningssamarbete mellan företag och universitet, förbättrad tillgång till riskkapital, omdirigering av den offentliga upphandlingen mot nyskapande produkter och tjänster, inrättande av innovationspartnerskap och innovationscentrum på regional och lokal nivå.
14. Det nya gemenskapsprogrammet för konkurrenskraft och innovation bör ge kraftig stimulans åt innovationen i hela Europeiska unionen genom nya bestämmelser för finansiering av nyskapande små och medelstora företag med hög tillväxtpotential, genom ett rationaliserat och förstärkt nät för tekniskt stöd till innovation inom företagen och genom stöd till de regionala centrumen och de europeiska näten för innovation.
15. Europeiska rådet noterar kommissionens avsikt att lägga fram ett förslag om inrättande av ett europeiskt tekniskt institut.
16. Europa behöver en solid industriell struktur på hela sitt territorium. Den oundgängliga aktiva industripolitiken förutsätter att den industriella basens konkurrensfördelar förstärks, varvid åtgärderna på nationell, transnationell och europeisk nivå bör komplettera varandra. Detta mål bör eftersträvas bland annat genom tekniska initiativ som grundar sig på partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn och genom anordnande av tekniska plattformar för att fastställa forskningsagendor på lång sikt. Kommissionen skall senast i juni avlägga rapport om sina förberedande överläggningar om detta.
17. Europeiska investeringsbanken bör utvidga sin strukturfinansieringsfond till att omfatta FoU-projekt och tillsammans med kommissionen utreda nya sätt att använda gemenskapsmedel som hävstänger för EIB-lån.

ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

18. Det är nödvändigt att utveckla ett informationssamhälle som omfattar alla, på grundval av allmänt utnyttjande av informations- och kommunikationsteknik inom de offentliga organen, de små och medelstora företagen och hushållen. I detta syfte kommer i 2010-initiativet att lägga tonvikten på forskning och innovation på IKT-området, utveckling av innehållsindustrin, nät- och informations säkerhet samt konvergens och driftskompatibilitet i syfte att skapa ett informationsområde utan gränser.
19. Europeiska rådet erinrar om att miljöpolitiken ger ett viktigt bidrag såväl till tillväxt och sysselsättning som till livskvaliteten, särskilt tack vare utvecklingen av miljöinnovationer och miljöteknik samt hållbar förvaltning av naturresurser, vilket skapar nya avsättningsmöjligheter och arbetstillfällen. Europeiska rådet understryker vikten av ett effektivt utnyttjande av energikällor som en faktor för konkurrenskraft och hållbar utveckling och välkomnar kommissionens avsikt att utarbeta ett europeiskt initiativ för energieffektivitet och en grönbok under 2005. Miljöinnovation och miljöteknik bör också främjas kraftigt, särskilt inom energi- och transportsektorn, och särskild uppmärksamhet bör ägnas små och medelstora företag samt främjande av miljöteknik i samband med offentlig upphandling. Utöver utvecklingen på den inre marknaden utgör denna sektor en betydande exportpotential. Europeiska rådet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att skyndsamt genomföra handlingsplanen för miljöteknik, inbegripet konkreta åtgärder vars löptid överenskommit med de ekonomiska aktörerna. Europeiska rådet framhåller att målet att stoppa förlusten av biologisk mångfald senast 2010, särskilt genom att införliva detta krav med annan politik, är viktigt med tanke på den biologiska mångfaldens betydelse för vissa ekonomiska sektorer.

Ett attraktivt område att investera och arbeta i

20. För att främja investeringar och skapa en attraktiv ram för företag och arbetstagare bör Europeiska unionen fullborda sin inre marknad och skaffa sig ett regelsystem som är förmånligare för företagen, vilka å sin sida bör utveckla sitt sociala ansvarstagande. Det krävs också välfungerande infrastrukturer, varvid man särskilt bör ta itu med problemet med felande länkar, tjänster i allmänhetens intresse av god kvalitet till överkomliga priser samt en sund miljö grundad på hållbar konsumtion och produktion samt hög livskvalitet.
21. Europeiska rådet uppmanar medlemsstaterna att inte spara någon möda för att respektera de åtaganden som gjordes i Barcelona i mars 2002, även när det gäller införlivande av direktiven.
22. När det gäller fullbordandet av den inre marknaden har Europeiska rådet fastställt följande prioriteringar:

För att bidra till tillväxt och sysselsättning och stärka konkurrenskraften måste den inre marknaden för tjänster fungera fullt ut, varvid den europeiska sociala modellen måste bevaras. Mot bakgrund av den pågående debatten, av vilken det framgår att förslaget till direktiv i sin nuvarande lydelse inte helt och hållet uppfyller kraven, begär Europeiska rådet att allt görs under lagstiftningsprocessen för att nå brett samförstånd som tillgodoser alla dessa målsättningar. Europeiska rådet konstaterar att effektiva tjänster av allmänt ekonomiskt intresse är av stor betydelse i en högpresterande och dynamisk ekonomi.

ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

Varje överenskommelse om REACH bör innebära att hänsyn till miljöskydd och hälsa kan förenas med behovet av att främja den europeiska industrins konkurrenskraft, med särskild hänsyn till små och medelstora företag och deras innovationsförmåga.

23. Utöver en aktiv konkurrenspolitik uppmanar Europeiska rådet medlemsstaterna att fortsätta mot en minskning av den allmänna nivån på statsstödet och därvid beakta eventuella otillräckligheter på marknaderna. Denna ambition måste kompletteras med en omfördelning av stödet till förmån för vissa övergripande mål, t.ex. forskning och innovation och bättre utnyttjande av humankapitalet. Reformen av regionalstödet bör dessutom främja en hög investeringsnivå och göra det möjligt att i enlighet med Lissabonmålen minska olikheterna.
24. Europeiska rådet erinrar om den betydelse det fäster vid ett förbättrat regelsystem och vill uppmantra till fortsatt energiskt arbete, så som anges bland annat i de sex ordförandeskapens initiativ och rådets arbetsprogram för 2005, så att ett övergripande slutresultat kan läggas fram vid ett kommande möte i Europeiska rådet. Det noterar meddelandet från kommissionen och framhäver att det är nödvändigt att handla beslutsamt i detta syfte såväl på europeisk som på nationell nivå. Europeiska rådet uppmanar kommissionen och rådet att studera en gemensam metod för mätning av administrativa bördor i syfte att uppnå en överenskommelse före slutet av 2005. I denna överenskommelse bör man utnyttja resultaten av kommissionens pilotprojekt som väntas under 2005. Europeiska rådet uppmanar kommissionen att utveckla sitt konsekvensanalyssystem enligt sitt meddelande, att arbeta tillsammans med rådet för att sörja för snabbare framsteg när det gäller förenkling och slutligen att ta initiativ för att uppmantra alla direkt berörda aktörer att medverka i denna process. Det understryker slutligen att de initiativ som tas för att förbättra lagstiftningen inte själva får utvecklas till administrativa bördor.
25. De små och medelstora företagen har central betydelse för tillväxt och sysselsättning och medverkar till den industriella strukturens utveckling. Medlemsstaterna uppmanas därför att fortsätta sin politik på detta område med lindrande av de administrativa bördorna, införande av systemet med "en dörr in" samt tillgång till kredit, mikrokredit, andra former av finansiering och stödtjänster. De små och medelstora företagens tillgång till gemenskapsprogrammen är också mycket viktig. Dessutom uppmanas kommissionen och medlemsstaterna att maximalt utnyttja stödnäten för små och medelstora företag: i detta syfte är det viktigt att med det snaraste tillsammans med arbetsmarknadens parter på nationell och regional nivå och så långt möjligt med handelskamrarna fastställa de nödvändiga rationaliserings- och samarbetsåtgärderna.
26. Europeiska rådet uppmanar Europeiska investeringsfonden att diversifiera sin verksamhet, i synnerhet till förmån för finansiering av innovativa små och medelstora företag genom nätverken av enskilda investerare (företagsänglar) och tekniköverföring. Flexibla finansieringsmöjligheter som är anpassade till denna typ av verksamhet bör utredas i samråd med kommissionen. Dessa åtgärder måste också stödjas av det nya gemenskapsprogrammet för konkurrenskraft och innovation.

ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

27. Den inre marknaden måste även grundas på en fysisk inre marknad, fri från begränsningar på grund av problem med driftskompatibilitet och logistik. Bredbandsnäten måste byggas ut i de regioner där täckningen är bristfällig, om en kunskapsekonomi skall kunna växa fram. Infrastrukturinvesteringar kommer rent allmänt att främja tillväxten och leda till starkare konvergens inom ekonomi, samhälle och miljö. När det gäller tillväxtinitiativet och snabbstartsprogrammen betonar Europeiska rådet vikten av att genomföra prioriterade projekt inom transport- och energinäten och uppmanar unionen och medlemsstaterna att fortsätta med sina investeringsinsatser och främja offentlig-privata partnerskap.
28. Den öppna världsekonomin erbjuder nya möjligheter att stimulera tillväxten, konkurrenskraften och omstruktureringen av europeisk ekonomi. Europeiska rådet inser vikten av att nå fram till en ambitiös och balanserad överenskommelse vid Dohaförhandlingarna och värdet av att utarbeta bilaterala och regionala frihandelsavtal. Arbetet med denna målsättning måste åtföljas av en löpande insats för att sörja för samstämmiga normer på internationell nivå, även när det gäller respekten för immateriell äganderätt.

Tillväxten och sysselsättningen i den sociala sammanhållningens tjänst

29. Europeiska rådet välkomnar kommissionens meddelande om den socialpolitiska agendan som ett bidrag till att förverkliga Lissabonstrategins mål genom att stärka den europeiska sociala modellen, som grundar sig på strävan efter full sysselsättning och starkare social sammanhållning.
30. En ökad sysselsättningsintensitet och en längre tid i arbetslivet är i kombination med reformerade system för socialt skydd det bästa sättet att bibehålla den nuvarande nivån av socialt skydd.

Kommissionen kommer under sitt pågående arbete med att ge ny stimulans åt Lissabonstrategin att överväga frågor om hur man kan trygga en hållbar finansiering av vår sociala modell, och kommer att rapportera till Europeiska rådet i höst.

31. Full sysselsättning, kvalitet och produktivitet i arbetet samt social sammanhållning är mål som måste omsättas i tydliga och mätbara prioriteringar: att arbete skall bli ett reellt alternativ för alla, att få in fler människor på arbetsmarknaden, att förbättra anpassningsförmågan, att investera i humankapitalet, att modernisera det sociala skyddet och att verka för lika möjligheter, särskilt mellan kvinnor och män, och främja social integration.
32. Man måste få in fler människor på arbetsmarknaden. Detta mål kan förverkligas om man inriktar sig på aktiv sysselsättningspolitik, arbetets ekonomiska attraktivitet, åtgärder som gör det möjligt att förena arbets- och familjeliv, inbegripet bättre strukturer för barnomsorg; likaledes måste man prioritera lika möjligheter, strategier för ett aktivt åldrande, främjande av

ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

social integration och omvandling av odeclarerat arbete till reguljär sysselsättning. Det krävs också en utveckling av nya källor till sysselsättning inom sektorn för tjänster med inriktning på personer och företag, den sociala ekonomin, fysisk planering och miljöskydd samt inom nya industriyrken, bland annat genom främjande av lokala partnerskap för tillväxt och sysselsättning.

33. För arbetstagare och företag kommer nya organisationsformer i arbetet och ökad mångfald i fråga om anställningsvillkor, så att flexibilitet och trygghet bättre går att kombinera, att bidra till anpassningsförmågan. Tonvikten måste likaså läggas på förbättrade prognoser och bättre hantering av ekonomiska förändringar.
34. Humankapitalet är Europas främsta tillgång. Medlemsstaterna uppmanas att stärka insatserna för att höja den allmänna utbildningsnivån och se till att färre ungdomar lämnar skolan i förtid, bland annat genom att fortsätta arbetsprogrammet "Utbildning 2010". Livslångt lärande är en absolut förutsättning för att Lissabonmålen skall uppnås, med beaktande av betydelsen av hög kvalitet på alla nivåer. Europeiska rådet uppmanar medlemsstaterna ge alla möjlighet till livslångt lärande i skolor, på företag och i hemmen. Särskild uppmärksamhet måste ägnas tillgången till livslångt lärande för mindre kvalificerade arbetstagare och för personal i små och medelstora företag. Europeiska rådet uppmanar följaktligen till ett snabbt antagande av det program som kommissionen inom kort kommer att lägga fram i detta avseende. För övrigt måste arbetstidens förläggning, tjänster som stöder familjen, yrkesvägledningen och nya former av kostnadsdelning bidra till att underlätta tillträdet.
35. Det europeiska området för utbildning måste utvecklas genom att geografisk rörlighet och rörlighet på arbetsmarknaden främjas. Europeiska rådet framhåller vikten av att Europass får spridning, att direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer antas 2005 och en europeisk ram för kvalifikationer 2006.
36. Unionen och medlemsstaterna måste fortsätta politiken för social integration med dess flerdimensionella strategi genom att inrikta sig på målgrupper, t.ex. barn som lever i fattigdom.
37. Vägen tillbaka till kontinuerlig och hållbar tillväxt går via en mer dynamisk demografi, en bättre samhälls- och yrkesintegration och ett bättre tillvaratagande av den mänskliga potential som europeisk ungdom representerar. I detta syfte har Europeiska rådet antagit den europeiska pakten för ungdomsfrågor enligt bilaga I som ett av de instrument som skall bidra till att förverkliga Lissabonmålen.

C. ATT FÖRBÄTTRA STYRNINGEN

38. Det är viktigt att de åtgärder som vidtas av EU och medlemsstaterna bidrar ännu mer och mera konkret till tillväxt och sysselsättning. I denna anda kommer ett förenklat system att införas. Det får ett trefaldigt syfte: att göra det lättare att fastställa prioriteringar utan att rubba den övergripande balansen i strategin och synergin mellan dess ingående beståndsdelar, att förbättra genomförandet av dessa prioriteringar på fältet, med ökad medverkan från medlemsstaternas sida, och att rationalisera uppföljningsförfarandet för en bättre bedömning av strategins tillämpning nationellt.

ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

39. Denna nya strategi, som grundar sig på en treårscykel som tar sin början i år och skall förnyas 2008, kommer att omfatta följande etapper:
- a) Treårscykeln inleds med kommissionens sammanfattande dokument ("den strategiska rapporten"). Denna rapport kommer att behandlas i behöriga rådskonstellationer och diskuteras vid Europeiska rådets vårmöte, då politiska riktlinjer för den ekonomiska, den sociala och den miljörelaterade dimensionen av strategin skall fastställas.
 - b) I enlighet med de förfaranden som föreskrivs i artiklarna 99 och 128 i fördraget och på grundval av Europeiska rådets slutsatser kommer rådet att anta en rad "integrerade riktlinjer" som består av två delar: de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och sysselsättningsriktlinjerna. Som allmänt samordningsinstrument för den ekonomiska politiken bör de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken även i fortsättningen omfatta både hela den makro- och mikroekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken, i växelverkan sinsemellan; de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken skall sörja för allmän ekonomisk samstämmighet mellan de tre dimensionerna av strategin.
 - c) På grundval av de "integrerade riktlinjerna"
 - skall medlemsstaterna på eget ansvar upprätta "nationella reformprogram" som svarar mot deras behov och specifika situation. Dessa program skall bli föremål för samråd med alla berörda parter på regional och nationell nivå, inbegripet parlamenten i enlighet med varje medlemsstats egna förfaranden. Programmen skall ta hänsyn till cykler i den nationella politiken och kan revideras om situationen förändras. Medlemsstaterna skall stärka sin interna samordning, vid behov genom att en nationell samordnare för Lissabonstrategin utses,
 - skall kommissionen som ett komplement till de nationella programmen lägga fram ett "gemenskapens Lissabonprogram" som skall omfatta alla de åtgärder som skall vidtas på gemenskapsnivå för att uppnå tillväxt och sysselsättning, med hänsyn till behovet av konvergens i politiken.
 - d) De rapporter som medlemsstaterna varje år skickar till kommissionen om uppföljningen av Lissabonstrategin – bl.a. om tillämpningen av den öppna samordningsmetoden – skall i fortsättningen samlas i ett enda dokument, där de olika åtgärdsområdena tydligt kan urskiljas och där de åtgärder som vidtagits under de tolv föregående månaderna för att genomföra de nationella programmen redovisas. Det första av dessa dokument kommer att läggas fram hösten 2006.
 - e) Kommissionen skall årligen avlägga rapport om genomförandet av strategin i dess tre dimensioner. På grundval av kommissionens analys skall Europeiska rådet varje vår gå igenom framstegen och yttra sig om de justeringar av de "integrerade riktlinjerna" som kan bli nödvändiga.
 - f) När det gäller de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken tillämpas de befintliga mekanismerna för multilateral övervakning.

ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

40. I slutet av det tredje året av varje treårscykel skall de "integrerade riktlinjerna", de "nationella reformprogrammen" och "gemenskapens Lissabonprogram" förnyas i enlighet med det ovanstående förfarandet, varvid man skall utgå från en strategisk rapport från kommissionen, som skall grundas på en övergripande utvärdering av framstegen under de föregående tre åren.
41. År 2005 börjar ovanstående treårscykel i april i och med att kommissionen lägger fram sina integrerade riktlinjer på grundval av dessa slutsatser. Medlemsstaterna uppmanas att fastställa sina nationella reformprogram hösten 2005.

III. HÅLLBAR UTVECKLING

42. När Lissabonstrategin nu ges förnyad stimulans bekräftar Europeiska rådet att denna strategi ingår i ett större sammanhang som rör kravet på hållbar utveckling och innebär att nuvarande behov tillgodoses utan att det äventyrar kommande generationers möjlighet att tillgodose sina behov. Europeiska rådet har beslutat att vid sitt junimöte i år anta en "förklaring om huvudprinciperna för en hållbar utveckling". Den förklaringen skall ligga till grund för förnyelsen av den strategi för hållbar utveckling som antogs vid Europeiska rådet i Göteborg 2001. Denna nya strategi, som blir mer komplett och ambitiösare, med mål och indikatorer och ett effektivt uppföljningsförfarande, bör bygga på en långsiktig positiv vision, och de inre och yttre dimensionerna bör integreras fullt ut. Den nya strategin skall antas före slutet av 2005, och kommissionen har meddelat att den i god tid kommer att lägga fram lämpliga förslag.

IV. KLIMATFÖRÄNDRINGEN

43. Europeiska rådet inser att klimatförändringarna kan få betydande negativa konsekvenser för hela världen när det gäller miljö, ekonomi och samhälle. Det bekräftar att världens årsmedelyttemperatur inte får öka med mer än 2°C i förhållande till förindustriell tid om det slutliga målet för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar skall uppnås.
44. Europeiska rådet noterar med stor tillfredsställelse att Kyotoprotokollet trätt i kraft. Det vill i detta sammanhang särskilt lyckönska Ryska federationen till dess ratificering av protokollet.
45. Europeiska rådet välkomnar kommissionens meddelande "Att vinna kampen mot den globala klimatförändringen" och uppmanar kommissionen att fortsätta sin analys av fördelar och kostnader med olika strategier för minskning av koldioxidutsläpp.
46. Europeiska rådet betonar att det är EU:s bestämda önskan att ge de internationella förhandlingarna ny fart. Därför är det lämpligt att
- undersöka vilka alternativ i fråga om ett system efter 2012 inom ramen för FN:s process för klimatförändringar som skall sörja för bredast möjliga samarbete mellan alla länder och dessa länders medverkan i en effektiv och ändamålsenlig internationell insats,

ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

- utarbeta en EU-strategi på medellång och lång sikt för att motverka klimatförändringarna, förenlig med målet på högst 2°C. Med tanke på de globala utsläppsminskningar som krävs, behövs det under de kommande årtionena globala gemensamma insatser i överensstämmelse med ett gemensamt men differentierat ansvar och respektive lands förmåga, bland annat väsentligt ökade insatser för en sammanlagd minskning från alla ekonomiskt mer avancerade länders sida. Utan att föregripa nya metoder för differentiering mellan parterna i en framtida rättvis och flexibel ram ser EU fram emot att tillsammans med andra parter utforska möjliga strategier för att uppnå nödvändiga utsläppsminskningar och anser att man i detta syfte för gruppen med industriländer bör överväga minskningsprofiler på 15–30 % jämfört med referensvärdena i Kyotoprotokollet senast 2020 och därefter i den anda som uttrycks i slutsatserna från rådet (miljö). Dessa minskningsramar bör prövas mot bakgrund av det kommande arbetet med de villkor på vilka målet kan uppnås, inbegripet frågan om kostnad och vinster. Man bör även undersöka sätt att effektivt associera de länder som är stora energikonsumenter, även bland tillväxtländerna och utvecklingsländerna,
- främja åtgärder som gör det möjligt att minska utsläppen och är kostnadseffektiva.

Europeiska rådet kommer med jämna mellanrum att ta upp denna fråga på nytt.

V. ITER

47. Europeiska rådet betonar att det är nödvändigt att inleda uppbyggnaden av ITER på dess europeiska ort före slutet av 2005 och uppmanar kommissionen att göra allt den förmår för att uppnå detta mål, särskilt slutförandet av det internationella avtalet före juli 2005.

VI. FÖRBEREDELSE AV FN-TOPPMÖTET I SEPTEMBER 2005

48. Europeiska rådet välkomnar Förenta nationernas generalsekreterares presentation den 21 mars 2005 av sin rapport "I större frihet – på väg mot säkerhet för människor, samhällsutveckling och mänskliga rättigheter för alla", ett väsentligt bidrag till förberedelserna av FN:s toppmöte i september 2005 om uppföljningen av millenniedeklarationen (2000) och FN:s stora konferenser och toppmöten. Europeiska rådet framhåller på nytt att unionen är fast besluten att spela en framträdande roll inom Förenta nationerna i allmänhet och i synnerhet under förberedelserna av toppmötet. Europeiska unionen är angelägen om att denna process skall leda till utarbetande av gemensamma svar på de stora problemen med utveckling, säkerhet och mänskliga rättigheter.
49. Europeiska rådet uppmanar kommissionen och rådet att påskynda sitt arbete, särskilt när det gäller de olika delarna av utvecklingsaspekten, i syfte att slutligt utforma våra ståndpunkter i de olika frågorna så att Europeiska unionen kan spela en aktiv roll under de kommande diskussionerna.

ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

Europeiska rådet betonade Afrikas särskilda betydelse under 2005. Det välkomnar kommissionens avsikt att snabbt lägga fram förslag med syftet att lämna ett väsentligt bidrag till översynen av millenniemålen för utveckling och att stärka unionens stöd till den afrikanska kontinenten. Det noterade i detta sammanhang även den rapport som kommissionen nyligen lade fram om Afrika.

50. Europeiska rådet önskar att en dialog med de landgrupper och länder med vilka unionen har strukturerade förbindelser skall fortgå och intensifieras på alla nivåer, så att en aktiv utveckling mot ökad samsyn främjas för att leda till ambitiösa och välavvägda resultat vid toppmötet i september 2005.

VII. LIBANON

51. Europeiska rådet ställer sig bakom rådets slutsatser av den 16 mars 2005 om Libanon. Det bekräftar den vikt det fäster vid ett suveränt, självständigt och demokratiskt Libanon. Det erinrar om betydelsen av FN:s säkerhetsråds resolution 1559 och uttrycker sitt fulla stöd till uppdraget för FN:s generalsekreterares särskilda sändebud.
52. Europeiska rådet uppmanar Syrien att snabbt genomföra de åtaganden som den syriska presidenten Bashar al-Assad gjorde den 12 mars om att dra tillbaka alla syriska trupper och hela den syriska underrättelsetjänsten från Libanon. Detta tillbakadragande bör vara totalt och ske enligt en bestämd tidsplan.
53. Europeiska rådet önskar att en ny regering snabbt skall bildas och att den kan verka i alla libanesers intresse. Denna regering bör vara i stånd att anordna fria, öppna och rättvisa val inom utsatt tid, i enlighet med den libanesiska konstitutionen och utan all utländsk inblandning. Europeiska unionen kommer att uppmärksammat följa valprocessen och hålla sig beredd att ge sitt stöd.

Europeisk pakt för ungdomsfrågor

Med tanke på den åldrande europeiska befolkningen anser rådet det nödvändigt att låta de unga européerna omfattas av en rad program och åtgärder som helt och hållet faller inom ramen för Lissabonstrategin. Syftet med pakten för ungdomsfrågor är att förbättra unga européers utbildning, rörlighet, yrkesintegration och sociala integration och att bidra till möjligheten att förena yrkes- och familjeliv. Pakten skall garantera samstämmighet mellan de initiativ som skall tas på dessa områden och bilda utgångspunkt för en stabil och kontinuerlig kraftsamling till förmån för ungdomen. För att den skall lyckas krävs medverkan av alla berörda parter, framför allt av ungdomsorganisationer på nationell, regional och lokal nivå och av Europeiskt ungdomsforum, lokala myndigheter och arbetsmarknadens parter.

Europeiska rådet uppmanar unionen och medlemsstaterna att inom gränserna för sin respektive behörighet och särskilt inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin och strategin för social integration låta sig inspireras av följande handlingslinjer:

Sysselsättning, integration och befordringsmöjligheter

- Det skall sörjas för särskild uppföljning av politik som syftar till att unga människor varaktigt skall integreras på arbetsmarknaden inom ramen för programmet för ömsesidigt lärande om sysselsättning.
- Ökad sysselsättning för ungdomar skall vara ett mål.
- I nationell politik för social integration skall en prioritering vara att förbättra situationen för de mest utsatta ungdomarna, särskilt för dem som lever i fattigdom, och att stödja initiativ för att förhindra att elever slutar skolan i förtid.
- Arbetsgivare och företag skall uppmanas att visa prov på samhällsansvar när det gäller ungdomars yrkesintegration.
- Ungdomar skall uppmuntras att utveckla entreprenörskap, och framväxten av unga entreprenörer skall gynnas.

Utbildning och rörlighet

- Kunskaperna skall motsvara kunskapsekonomins behov och därför bidra till utvecklingen av en gemensam kompetensbas. I detta sammanhang skall insatserna i första hand inriktas på problemet med förtida avhopp ur utbildningssystemet.
- Möjligheterna för studerande att studera en tid i en annan medlemsstat skall utökas.

BILAGOR

- Ungdomars rörlighet skall främjas genom att hindren undanröjs för praktikanter, volontärer och arbetstagare och för deras familjer.
- Vad gäller forskare skall de pågående initiativen inom Marie Curie-programmet stärkas.
- Ett närmare samarbete skall utvecklas mellan medlemsstaterna i fråga om tydliga och jämförbara yrkeskvalifikationer och ett erkännande av icke-formellt och informellt lärande.

Möjlighet att förena yrkesliv med privatliv och familjeliv

- Möjligheten att förena yrkes- och familjeliv skall främjas genom att ansvaret delas mellan parterna, särskilt genom utbyggnad av barnomsorg och innovativa metoder för organisation av arbetet.
 - Barnomsorgspolitiken skall granskas mot bakgrund av diskussionerna om kommissionens grönbok om de demografiska förändringarna.
-

Att förbättra genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten

– Rapport från rådet till Europeiska rådet –

I denna rapport framläggs förslag till att stärka och förtydliga genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten, i syfte att förbättra samordningen och övervakningen av den ekonomiska politiken enligt artikel 99 i fördraget och undvika alltför stora underskott enligt kravet i artikel 104.1 i fördraget.

Rådet bekräftar att stabilitets- och tillväxtpakten, som bygger på artiklarna 99 och 104 i fördraget, är en väsentlig del av den ekonomiska och monetära unionens makroekonomiska ram. Genom kravet på medlemsstaterna att samordna sin budgetpolitik och undvika alltför stora underskott bidrar den till makroekonomisk stabilitet i EU och spelar en avgörande roll för att trygga låg inflation och en låg räntenivå, vilket är viktiga faktorer för att ge hållbar ekonomisk tillväxt och skapa sysselsättning.

Rådet erinrar om förklaringen till artikel III-184 (fogad till konstitutionens slutakt) med bekräftelsen av att Europeiska rådet står fast vid målen i Lissabonstrategin – nya arbetstillfällen, strukturreformer och social sammanhållning – och följande uttalande om budgetpolitiken: "Unionen strävar efter att uppnå välavvägd ekonomisk tillväxt och prisstabilitet. I den ekonomiska politiken och budgetpolitiken måste därför de rätta prioriteringarna fastställas när det gäller ekonomiska reformer, innovation, konkurrenskraft och förstärkande av privata investeringar och privatkonsumtionen under perioder med svag ekonomisk tillväxt. Inriktningen i budgetbeslut på nationell nivå och unionsnivå bör återspegla detta, särskilt genom en omstrukturering av de offentliga inkomsterna och utgifterna samtidigt som budgetdisciplinen respekteras i enlighet med konstitutionen och stabilitets- och tillväxtpakten."

De två nominella ankarna i pakten, nämligen referensvärdet på 3 % för underskottet i förhållande till BNP och skuldkvoten på 60 % av BNP, har visat sig fungera och kommer även fortsättningsvis att ha en central funktion i den multilaterala övervakningen. Europeiska rådet noterade emellertid i juni 2004 behovet av att stärka och förtydliga genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten för att främja öppenhet och nationellt egenansvar i EU:s finanspolitiska ram och förbättra tillämpningen av dess regler och bestämmelser.

Pakten måste gälla rättvist och konsekvent för alla länder och vara begriplig för allmänna opinionen. Rådet står fast vid att ett regelbaserat system är den bästa garantin för att åtaganden respekteras och alla medlemsstater behandlas lika. När man stärker och förtydligar pakten är det väsentligt att åstadkomma en riktig avvägning mellan dels den högre graden av ekonomisk bedömning och politisk urskillning i övervakningen och samordningen av budgetpolitiken, dels behovet av att bibehålla en enkel, tydlig och realistisk regelbaserad ram.

BILAGOR

I en europeisk union med 25 länder, som kännetecknas av avsevärd heterogenitet och mångfald, och med tanke på erfarenheten av fem år i EMU, bör emellertid en vidareutvecklad gemensam ram, med större tonvikt på reglernas ekonomiska logik, göra det möjligt att bättre ta hänsyn till skillnader i det ekonomiska läget i olika delar av EU. Målet är därför att befästa den befintliga ramens ekonomiska underbyggnad och därmed stärka dess trovärdighet och tillämpbarhet. Syftet är inte att göra de nuvarande reglerna vare sig strängare eller mer flexibla, utan att göra dem effektivare.

På den grunden syftar reformen till att bättre komma till rätta med de hittills framkomna bristerna genom större tonvikt på ekonomisk utveckling och bättre fokus på att trygga de offentliga finansernas hållbarhet. Dessutom måste instrumenten för EU:s ekonomiska styrning kopplas bättre samman för att stärka finanspolitikens bidrag till ekonomisk tillväxt och underlätta framsteg mot att genomföra Lissabonstrategin.

Efter kommissionens meddelande av den 3 september 2004 om "Bättre ekonomisk styrning och förtydligande av hur stabilitets- och tillväxtpakten skall genomföras" har rådet arbetat med att utarbeta konkreta förslag till en reform av stabilitets- och tillväxtpakten.

Vid översynen av stabilitets- och tillväxtpaktens bestämmelser har rådet funnit huvudsakligen fem områden där förbättringar kan göras, nämligen

- i) att stärka budgetreglernas ekonomiska logik för bättre trovärdighet och egenansvar,
- ii) att förbättra de nationella beslutsfattarnas "egenansvar",
- iii) att effektivare använda perioder av ekonomisk tillväxt över genomsnittet till budgetkonsolidering för att undvika procyklisk politik,
- iv) att i rådsrekommendationer bättre ta hänsyn till perioder när ekonomin växer under genomsnittet,
- v) att vid övervakningen av de offentliga finanserna ägna tillräcklig uppmärksamhet åt skuldnivåer och hållbarhet.

I sina förslag till en reform av stabilitets- och tillväxtpakten har rådet vederbörligen beaktat frågorna om att förbättra styrningen av och det nationella egenansvaret för den finanspolitiska ramen, att stärka paktens ekonomiska underbyggnad och effektivitet, i fråga om både förebyggande och korrektiva medel, att trygga de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt, att främja tillväxt och undvika att lägga för stora bördor på kommande generationer.

I enlighet med Luxemburgresolutionen om samordning av den ekonomiska politiken bekräftar rådet att stärkt samordning av finanspolitiken måste överensstämma med fördragets subsidiaritetsprincip och respektera de nationella regeringarnas befogenheter att bestämma den egna struktur- och budgetpolitiken i överensstämmelse med fördragets och stabilitets- och tillväxtpaktens bestämmelser.

BILAGOR

Ministrarna pekar i denna rapport på de lagändringar som behövs för att deras synpunkter på reformen av stabilitets- och tillväxtpakten skall kunna genomföras. De avser att göra så få ändringar som möjligt och ser fram mot förslag från kommissionen om hur deras synpunkter skall kunna förverkligas.

1. Förbättrad styrning

För att göra EU:s finanspolitiska ram mer berättigad och stärka stödet för dess syften och institutionella arrangemang anser rådet att medlemsstaterna, kommissionen och rådet, utan omläggning av institutionernas befogenheter, måste fullgöra sina skyldigheter inom respektive ansvarsområde, i synnerhet följande:

1. Kommissionen och rådet respekterar medlemsstaternas ansvar att genomföra den politik de väljer inom de gränser som dras upp i fördraget, särskilt artiklarna 99 och 104, medan medlemsstaterna måste följa rådets rekommendationer.
2. Kommissionen måste utöva sin initiativrätt i rätt tid och tillämpa reglerna effektivt, medan rådet och medlemsstaterna respekterar kommissionens ansvar att slå vakt om fördraget och dess förfaranden.
3. Rådet måste utnyttja sitt tolkningsutrymme med ansvar, medan medlemsstaterna och kommissionen respekterar rådets ansvar för samordningen av den ekonomiska politiken inom Europeiska unionen och dess betydelse för att den ekonomiska och monetära unionen skall fungera väl.
4. Medlemsstaterna, rådet och kommissionen bör bekräfta sitt åtagande att tillämpa fördraget och stabilitets- och tillväxtpakten effektivt och i rätt tid, genom inbördes stöd och inbördes påtryckningar, och att verka i nära och konstruktivt samarbete i den ekonomiska och finanspolitiska övervakningsprocessen, så att paktens regler blir säkra och effektiva.

Rådet betonar vikten av förbättrad styrning av och starkare nationellt egenansvar för den finanspolitiska ramen genom de förslag som sammanfattas nedan.

1.1 Samarbete och kommunikation

Rådet, kommissionen och medlemsstaterna bör tillämpa fördraget och stabilitets- och tillväxtpakten effektivt och i rätt tid. Parterna bör verka i nära och konstruktivt samarbete i den ekonomiska och finanspolitiska övervakningsprocessen, så att paktens regler blir säkra och effektiva.

I en anda av öppenhet och ansvarsskyldighet bör vederbörlig hänsyn tas till att kommunikation sker fullt ut och i lämplig tid såväl mellan institutionerna som med allmänheten. I synnerhet bör rådet, kommissionen och medlemsstaterna, i syfte att främja ett uppriktigt och förtroligt meningsutbyte, åta sig att utbyta förhandsinformation om sina avsikter i alla skeden av budgetövervakningen och förfarandet vid alltför stora underskott, utan att detta påverkar deras respektive befogenheter.

1.2 Bättre inbördes stöd och utövande av inbördes påtryckningar

Rådet är ense om att effektivare inbördes stöd och inbördes påtryckningar är ett viktigt inslag i en reformerad stabilitets- och tillväxtpakt. Rådet och kommissionen bör åta sig att motivera och offentliggöra sina ställningstaganden och beslut i alla lämpliga skeden av förfarandet enligt paktens.

Inbördes stöd och inbördes påtryckningar på euroområdesnivå bör utövas inom ramen för samordningen i eurogruppen och bygga på en övergripande bedömning av budgetutvecklingar på det nationella planet och deras följder för euroområdet som helhet. En sådan bedömning bör göras minst en gång om året före sommaren.

1.3 Kompletterande nationella budgetregler och institutioner

Rådet är ense om att nationella budgetregler bör komplettera medlemsstaternas åtaganden enligt stabilitets- och tillväxtpakten. Omvänt bör man på EU-nivå ge incitament till och ta bort hinder för nationella regler som stöder stabilitets- och tillväxtpaktens syften. I detta sammanhang vill rådet peka på hinder som följer av hur den finanspolitiska ramen påverkas av vissa redovisningsregler och statistiska regler i ENS 95.

Genomförandet av befintliga nationella regler (regler om utgifter m.m.) skulle kunna diskuteras i stabilitets- och konvergensprogram, med vederbörlig försiktighet och i den mån de har betydelse för respekten för EU:s budgetregler, eftersom medlemsstaterna på europeisk nivå är skyldiga att följa dessa, och överensstämmelse med EU:s budgetregler står i fokus vid bedömningen av stabilitets- och konvergensprogrammen.

Rådet anser att inhemska styrningssystem bör komplettera EU:s ram. Nationella institutioner kan spela en mer framträdande roll i budgetövervakningen för att stärka det nationella egenansvaret, öka efterlevnaden via den nationella allmänna opinionen och komplettera den ekonomiska och politiska analysen på EU-nivå.

1.4 Ett stabilitetsprogram för mandatperioden

Rådet uppmanar medlemsstaterna att, vid utarbetandet av den första uppdateringen av stabilitets- och konvergensprogrammet efter det att en ny regering har tillträtt, visa kontinuitet med avseende på de budgetmål som rådet har godkänt på grundval av den tidigare uppdateringen av stabilitets- och konvergensprogrammet och att – med sikte på hela mandatperioden – lämna information om de medel och instrument som man avser att använda för att nå dessa mål genom att fastställa sin budgetstrategi.

1.5 De nationella parlamentens medverkan

Rådet uppmanar medlemsstaternas regeringar att lägga fram stabilitets- och konvergensprogram och rådets yttranden om dessa för sina nationella parlament. De nationella parlamenten kan vilja diskutera uppföljningen av rekommendationerna i samband med förfarandena för tidig varning och alltför stora underskott.

1.6 Tillförlitliga makroekonomiska prognoser

Rådet inser att det är viktigt att grunda budgetprognoser på realistiska och försiktiga makroekonomiska prognoser. Det erkänner också att kommissionens prognoser i hög grad kan bidra till samordningen av den ekonomiska politiken och finanspolitiken.

Medlemsstaterna, särskilt de som ingår i euroområdet och medlemsstater som deltar i ERM2, bör i sina makroekonomiska och budgetmässiga prognoser använda "de gemensamma yttre antagandena", om kommissionen överlämnar dem i tid. Det står medlemsstaterna fritt att grunda sina stabilitets- och konvergensprogram på sina egna prognoser. Avvikelser mellan de nationella prognoserna och kommissionens bör dock förklaras ganska detaljerat. Denna förklaring skall tjäna som referens vid en senare bedömning av fel i prognoserna.

Med tanke på att fel i prognoser är oundvikliga bör man i stabilitets- och konvergensprogrammen öka tonvikten på att genomföra samlade känslighetsanalyser och/eller utarbeta alternativa scenarier så att kommissionen och rådet kan beakta hela skalan av möjliga finanspolitiska resultat.

1.7 Statistisk styrning

Rådet är ense om att genomförandet av den finanspolitiska ramen och dess trovärdighet är helt beroende av att finansstatistiken är av hög kvalitet, tillförlitlig och kommer i rätt tid. Tillförlitlig statistik i rätt tid är väsentlig inte bara för bedömningen av de offentliga finanserna. Full insyn i denna statistik kommer också att göra det möjligt för finansmarknaderna att bättre bedöma de olika medlemsstaternas kreditvärdighet och fungera som en viktig varningssignal för politiska misstag.

Kärnfrågan är att säkerställa lämpliga metoder, resurser och möjligheter att ta fram statistik av hög kvalitet på nationell och europeisk nivå i syfte att garantera både de nationella statistikmyndigheternas och Eurostats oberoende, integritet och ansvarsskyldighet. Inriktningen måste dessutom vara att utveckla Eurostats operativa förmåga, kontrollbefogenhet, oberoende och ansvarsskyldighet. Kommissionen och rådet behandlar under 2005 frågan om bättre styrning av det europeiska statistiksystemet.

Medlemsstaterna och EU:s institutioner bör bekräfta sitt åtagande att ta fram högkvalitativ och tillförlitlig finansstatistik och att ombesörja ömsesidigt samarbete för att nå detta mål. Införande av sanktioner mot medlemsstater bör övervägas om det föreligger brott mot skyldigheterna att i vederbörlig ordning meddela offentliga uppgifter.

2. Förstärka förebyggande medel

Det råder bred enighet om att perioder av tillväxt över genomsnittet bör användas för budgetkonsolidering i syfte att undvika procyklisk politik. Det tidigare misslyckandet med att nå budgetmålet på medellång sikt, dvs. "nära balans eller överskott", kräver en förstärkning av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande medel genom ett förnyat åtagande från medlemsstaterna att vidta de budgetåtgärder som är nödvändiga för att uppnå och respektera detta mål.

2.1 Fastställande av det medelfristiga målet för de offentliga finanserna

I stabilitets- och tillväxtpakten fastställs medlemsstaternas skyldighet att ansluta sig till det medelfristiga målet att de offentliga finanserna skall vara "nära balans eller i överskott".

Mot bakgrund av att EU med 25 medlemsstater är alltmer ekonomiskt och statsfinansiellt heterogent är rådet ense om att det medelfristiga målet bör differentieras för enskilda medlemsstater för att ta hänsyn till de olika ekonomiska och statsfinansiella situationerna och utvecklingen samt de finanspolitiska riskerna för de offentliga finansernas hållbarhet, bland annat inför kommande demografiska förändringar.

Rådet föreslår därför att man utarbetar medelfristiga mål som, genom att ta hänsyn till de utmärkande dragen i varje medlemsstats ekonomi, har ett trefaldigt syfte. De bör för det första ge en säkerhetsmarginal med avseende på gränsen för underskott på 3 %. De bör också sörja för snabba framsteg mot hållbarhet. Med hänsyn till detta bör de ge budgetmässigt manöverutrymme, särskilt genom att beakta behoven av offentliga investeringar.

De medelfristiga målen bör differentieras och kan avvika från principen nära balans eller i överskott för enskilda medlemsstater på grundval av deras aktuella skuldsättningsgrad och tillväxtpotential, samtidigt som en tillräcklig marginal under referensvärdet -3 % av BNP upprätthålls. Om man tar hänsyn till konjunktursvängningar skulle utrymmet för landspecifika medelfristiga mål för medlemsstater som ingår i euroområdet och ERM2 följaktligen ligga mellan -1 % av BNP för länder med låg skuldsättning/hög tillväxtpotential och balans eller överskott för länder med hög skuldsättning/låg tillväxtpotential, bortsett från enstaka och övergående åtgärder.

De offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt skulle främjas av att skuldsättningen närmar sig återhållsamma nivåer.

Befintliga skuldåtaganden (med anknytning till ökande utgifter med tanke på en åldrande befolkning) bör beaktas så snart kriterier och närmare bestämmelser för detta har fastställts på lämpligt sätt och godkänts av rådet. Senast i slutet av 2006 bör kommissionen rapportera om de framsteg som har uppnåtts med metoden för att komplettera analysen genom att införliva sådana befintliga skuldåtaganden.

Rådet betonar dock att finanspolitiken på kort sikt inte kan förväntas klara av alla struktureffekter av det demografiska åldrandet och uppmanar medlemsstaterna att fortsätta sina ansträngningar att genomföra strukture reformer på områden med anknytning till befolkningens åldrande och för att öka sysselsättningsgraden och deltagandet i arbetslivet.

De medelfristiga budgetmålen kan ses över när en större reform genomförs och i alla händelser vart fjärde år i syfte att återspegla utvecklingen i fråga om statsskuld, tillväxtpotential och finanspolitisk hållbarhet.

2.2 Väg till anpassning till det medelfristiga målet

Rådet anser att en mer symmetrisk inställning till finanspolitiken under konjunkturcykeln genom ökad budgetdisciplin under perioder av ekonomisk återhämtning bör uppnås i syfte att undvika procyklisk politik och att stegvis uppnå det medelfristiga målet och på så sätt ge det nödvändiga utrymmet för anpassning till konjunkturedgångar och minskning av statskulden i tillfredsställande takt och därigenom bidra till långsiktig stabilitet i de offentliga finanserna.

Medlemsstaterna bör förbinda sig på europeisk nivå att aktivt konsolidera de offentliga finanserna i goda tider. Grundtanken är att använda oförutsedda ökningar av statsinkomsterna till att minska underskott och skuldsättning.

Medlemsstater som ännu inte har nått sitt medelfristiga mål bör vidta åtgärder för att uppnå det under konjunkturcykeln. Deras anpassningsinsats bör vara större i goda tider. Den kan vara mer begränsad i dåliga tider. För att nå sitt medelfristiga mål bör de medlemsstater som ingår i euroområdet eller i ERM2 sträva efter en konjunkturrensad årlig anpassning med 0,5 % av BNP som riktmärke, bortsett från enstaka och andra övergående åtgärder. Med "goda tider" bör avses perioder när utfallet överstiger sin potentiella nivå med beaktande av skatteflexibilitet.

Medlemsstater som inte följer den anpassningsväg som krävs skall förklara skälen för avvikelserna i den årliga uppdateringen av stabilitets- och konvergensprogrammen. Kommissionen kommer att utfärda politiska råd för att stimulera medlemsstaterna att hålla sig till sin anpassningsväg. Sådana politiska råd kommer att ersättas med tidiga varningar i enlighet med konstitutionen så snart den börjar gälla.

2.3 Beakta strukturreformer

Rådet är ense om att strukturreformer, i syfte att öka paktens tillväxtorienterade natur, kommer att beaktas när vägen till anpassning mot det medelfristiga målet fastställs för länder som ännu inte har nått detta mål, och när man medger en övergående avvikelse från det målet för länder som redan har nått det, givetvis under förutsättning att en säkerhetsmarginal för att trygga respekten för referensvärdet 3 % av BNP för underskottet måste garanteras och att budgetsituationen förväntas återgå till det medelfristiga målet inom programperioden.

Endast större reformer som har direkt kostnadsbesparande effekter på lång sikt, bland annat genom att öka tillväxtpotentialen, och som därför har en bevislig positiv inverkan på de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt kommer att beaktas. Det är nödvändigt att inom ramen för den årliga uppdateringen av stabilitets- och konvergensprogrammen lämna en detaljerad kostnadsnyttoanalys av dessa reformer från budgetsynpunkt.

Dessa förslag bör införas i förordning (EG) nr 1466/97.

BILAGOR

Vidare är rådet angeläget om att respekt för budgetmålen i stabilitets- och tillväxtpakten inte försvårar strukturreformer som på ett odiskutabelt sätt förbättrar de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt. Rådet inser att särskild uppmärksamhet måste ägnas pensionsreformer genom vilka ett system med flera pelare, varav en obligatorisk, fullt ut finansierad pelare, införs. Dessa reformer medför visserligen en försämring av de offentliga finanserna på kort sikt, men den långsiktiga hållbarheten förbättras klart. Rådet är därför ense om att de medlemsstater som genomför sådana reformer bör få avvika från anpassningen i riktning mot målet på medellång sikt eller från själva målet. Avvikelsen från målet på medellång sikt bör avspegla reformens nettokostnad för den offentligt förvaldade pelaren, förutsatt att avvikelsen blir tillfällig och en lämplig säkerhetsmarginal bibehålls i förhållande till referensvärdet.

3. Förbättrat genomförande av förfarandet vid alltför stora underskott

Förfarandet vid alltför stora underskott bör förbli enkelt, tydligt och rättvist. De senaste årens erfarenhet visar dock vissa möjligheter att förbättra genomförandet.

Den ledande principen för tillämpning av förfarandet är en snabb korrigerings av ett alltför stort underskott.

Rådet betonar att syftet med förfarandet vid alltför stora underskott är att bistå, inte att straffa, och följaktligen att ge incitament till medlemsstaterna att iaktta budgetdisciplin genom stärkt övervakning, inbördes stöd och inbördes påtryckningar. Vidare bör man vid tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott tydligt skilja politiska misstag från misstag i prognoserna. Om en medlemsstat ändå inte följer de rekommendationer den får i samband med förfarandet vid alltför stora underskott har rådet befogenhet att tillämpa de påföljder som står till buds.

3.1 Utarbetande av en kommissionsrapport enligt artikel 104.3

För att undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser i enlighet med artikel 104.1 i fördraget är det de rapporter som kommissionen utarbetar i enlighet med artikel 104.3 i fördraget på grundval av sin övervakning som utgör underlag för Ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande, kommissionens därpå följande bedömning och slutligen rådets beslut om huruvida det föreligger ett alltför stort underskott samt om dess rekommendationer, bland annat om tidsfrister för korrigerings av underskottet.

Rådet och kommissionen är beslutna att tydligt bibehålla och försvara referensvärdena på 3 % och 60 % av BNP som grundstenar vid övervakningen av utvecklingen av budgetsituationen och av skuldsättningen i den offentliga sektorn i procent av BNP i medlemsstaterna. Kommissionen kommer alltid att utarbeta en rapport enligt artikel 104.3 i fördraget. Kommissionen skall i sin rapport undersöka om ett eller flera av de undantag som anges i artikel 104.2 a och b kan tillämpas. Rådet föreslår nedan översyn eller förtydliganden av omfattningen av dessa undantag.

I överensstämmelse med fördraget skall kommissionen vidare i sin rapport beakta huruvida medlemsstatens underskott i den offentliga sektorn överstiger utgifterna för de offentliga investeringarna samt alla övriga faktorer av betydelse, inbegripet medlemsstatens ekonomiska och budgetmässiga läge på medellång sikt. Rådet föreslår nedan förtydliganden av begreppet "alla övriga faktorer av betydelse".

3.2 Underskott som "undantagsvis och övergående" överskrider referensvärdet

I fördragets artikel 104.2 a andra strecksatsen föreskrivs ett undantag, om referensvärdet endast undantagsvis och övergående överskrids och om procenttalet fortfarande ligger nära referensvärdet.

Procenttalet för att medge detta undantag måste alltid ligga nära referensvärdet, men i förordning (EG) nr 1467/97 ges närmare bestämmelser om när ett relativt litet underskott i den offentliga sektorns finanser skall anses överskrida referensvärdet undantagsvis och övergående: för att underskottet skall anses överskrida referensvärdet endast undantagsvis måste det orsakas av en ovanlig händelse utanför medlemsstatens kontroll, med stor inverkan på den offentliga sektorns finansiella ställning, eller orsakas av en allvarlig konjunkturedgång. För att underskottet skall anses vara övergående måste kommissionens budgetprognoser visa att det kommer att understiga referensvärdet efter det att den ovanliga händelsen eller den allvarliga konjunkturedgången har upphört.

En allvarlig konjunkturedgång definieras för närvarande – i regel – som ett årligt fall i real BNP på minst 2 %. Vid ett årligt fall i real BNP på mindre än 2 % får rådet ändå enligt förordning (EG) nr 1467/97 besluta att inget alltför stort underskott föreligger mot bakgrund av ytterligare uppgifter, särskilt konjunkturedgångens plötsliga förlopp eller det ackumulerade produktionsbortfallet i förhållande till den tidigare utvecklingen.

Rådet anser att den nuvarande definitionen av "en allvarlig konjunkturedgång" i artikel 2.2 i förordning (EG) nr 1467/97 är alltför restriktiv. Rådet anser att artikel 2.2 och 2.3 i förordning (EG) nr 1467/97 behöver anpassas så att både kommissionen och rådet, när de bedömer och avgör frågan om ett alltför stort underskott föreligger enligt artikel 104.3–104.6 i fördraget, kan anse att ett underskott överstiger referensvärdet endast undantagsvis om det är följden av negativ tillväxt eller av ackumulerat produktionsbortfall under en längre period med mycket låg tillväxt i förhållande till tillväxtpotentialen.

3.3 "Alla övriga faktorer av betydelse"

När kommissionen utarbetar sin rapport om att kriterierna för iakttagande av budgetdisciplin inte har följts, skall den enligt artikel 104.3 i fördraget "även beakta huruvida den offentliga sektorns underskott överstiger utgifterna för de offentliga investeringarna samt alla övriga faktorer av betydelse, inbegripet medlemsstatens ekonomiska och budgetmässiga läge på medellång sikt". En balanserad och allsidig bedömning måste omfatta alla dessa faktorer.

Rådet betonar att hänsyn till "övriga faktorer av betydelse" under de faser som leder till ett beslut om huruvida ett alltför stort underskott föreligger (artikel 104.4–104.6) måste vara helt underordnad den övergripande principen att – innan andra relevanta faktorer beaktas – referensvärdet överskrids endast övergående och att underskottet fortfarande ligger nära referensvärdet.

BILAGOR

Rådet anser det nödvändigt att klargöra inom vilken ram "alla övriga faktorer av betydelse" skall beaktas. Kommissionens rapport enligt artikel 104.3 bör på ett lämpligt sätt återspegla utvecklingen av det ekonomiska läget på medellång sikt (särskilt tillväxtpotential, rådande cykliska förhållanden, genomförda program inom ramen för Lissabonagendan och program för att främja FoU och innovation) och utvecklingen av budgetläget på medellång sikt (särskilt ansträngningar att genomföra budgetsanering under "goda tider", hållbar skuldnivå, offentliga investeringar och den allmänna kvaliteten i de offentliga finanserna). Dessutom bör eventuella andra faktorer vederbörligen beaktas som enligt den berörda medlemsstaten har betydelse för att göra en samlad kvalitativ bedömning av överskridandet av referensvärdet. I detta sammanhang bör särskild hänsyn tas till budgetmässiga ansträngningar för att höja eller bibehålla höga ekonomiska bidrag till förmån för internationell solidaritet och uppnå europeiska politiska mål, i synnerhet Europas enande om det får en negativ inverkan på en medlemsstats tillväxt och skattebörd.

Maastricht-referensvärdet för underskottet bör givetvis inte omdefinieras genom uteslutande av vissa budgetpunkter.

Om rådet på grundval av artikel 104.6 har avgjort att ett alltför stort underskott föreligger i en medlemsstat, bör "övriga faktorer av betydelse" också beaktas under de följande stegen i förfarandet enligt artikel 104. De bör dock inte beaktas enligt artikel 104.12, dvs. i samband med rådets beslut om huruvida en medlemsstat har korrigerat sitt alltför stora underskott.

Dessa förslag bör införas i förordning (EG) nr 1467/97.

3.4 Beaktande av systemmässiga pensionsreformer

Rådet är ense om att ett överskridande som ligger nära referensvärdet och återspeglar genomförandet av pensionsreformer genom vilka ett system med flera pelare, varav en obligatorisk, fullt ut finansierad pelare, införs bör tas under noggrant övervägande. Även om genomförandet av dessa reformer på kort sikt medför en försämring av budgetsituationen förbättras de offentliga finansernas hållbarhet klart på lång sikt.

Vid alla budgetära bedömningar inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott kommer kommissionen och rådet att vederbörligen beakta genomförandet av dessa reformer.

Särskilt i samband med bedömningen enligt artikel 104.12 av huruvida det alltför stora underskottet har korrigerats kommer kommissionen och rådet att bedöma utvecklingen av siffrorna för alltför stora underskott och samtidigt också ta hänsyn till reformens nettokostnad för den offentligt förvaltade pelaren. Hänsyn till reformens nettokostnad kommer att tas under de första fem åren efter det att en medlemsstat har infört ett obligatoriskt fullt ut finansierat system, eller fem år efter 2004 för medlemsstater som redan har infört ett sådant system. Dessutom kommer detta att ske regressivt, dvs. under en femårsperiod kommer hänsyn att tas till 100, 80, 60, 40 och 20 procent av reformens nettokostnad för den offentligt förvaltade pelaren.

3.5 Större uppmärksamhet på skuldsättning och hållbarhet

I linje med fördragets bestämmelser skall kommissionen undersöka efterlevnad av budgetdisciplin på grundval av både underskotts- och skuldsättningskriteriet. Rådet är ense om att större uppmärksamhet bör riktas på skuldsättning och hållbarhet och understryker åter behovet av att minska skuldsättningen i den offentliga sektorn till mindre än 60 % av BNP i tillfredsställande takt med hänsyn till makroekonomiska förhållanden. Ju högre skuldkvoter medlemsstaterna har i förhållande till BNP, desto större ansträngningar måste de göra för att snabbt minska dem.

Rådet anser att ramen för skuldövervakning bör förstärkas genom tillämpning av begreppet "minskar i tillräcklig utsträckning och närmar sig referensvärdet i tillfredsställande takt" för skuldsättningsgraden i kvalitativa termer, genom att hänsyn tas till de makroekonomiska förhållandena och skulddynamiken, bland annat genom eftersträvande av lämpliga nivåer av primära överskott och andra åtgärder för att minska bruttoskulden samt skuldhanteringsstrategier. För länder som befinner sig över referensvärdet kommer rådet att utarbeta rekommendationer om skulddynamiken i sina yttranden om stabilitets- och konvergensprogrammen.

För detta krävs inga ändringar av de befintliga förordningarna.

3.6 Förlänga tidsfristerna för att vidta effektiva åtgärder

Rådet anser att tidsfristen för att anta ett beslut enligt artikel 104.6 om att ett alltför stort underskott föreligger bör förlängas från tre till fyra månader efter tidsfristen för rapporten om de offentliga finanserna. Dessutom anser rådet att tiden för att vidta effektiva åtgärder efter en rekommendation om att korrigera ett alltför stort underskott enligt artikel 104.7 kan förlängas från fyra månader till sex, så att medlemsstaten får möjlighet att bättre införliva åtgärderna med det nationella budgetförfarandet och att utarbeta ett mer detaljerat åtgärdspaket. Detta kan underlätta antagandet av korrigeringspaket med strukturåtgärder (i motsats till huvudsakligen tillfälliga åtgärder). Med längre tidsfrister blir det också möjligt att ta hänsyn till uppdaterade kommissionsprognoser, så att vidtagna åtgärder och betydande förändringar i tillväxtförhållandena som kan motivera en förlängning av tidsfristerna kan bedömas tillsammans. Av samma skäl bör tidsfristen på en månad för rådet för att besluta att övergå från artikel 104.8 till artikel 104.9 förlängas till två månader, och tvåmånadersfristen i artikel 104.9 bör förlängas till fyra månader.

Dessa förslag förutsätter ändringar av de berörda artiklarna i förordning (EG) nr 1467/97.

3.7 Ursprunglig tidsfrist för att korrigera ett alltför stort underskott

Rådet anser att tidsfristen för att korrigera ett alltför stort underskott i regel bör vara ett år efter det att underskottet fastställts och därigenom i normalfall det andra året efter underskottets uppträdande. Rådet är emellertid ense om att de omständigheter som skall beaktas när den ursprungliga tidsfristen för att korrigera ett alltför stort underskott fastställs bör klargöras tydligare och att de särskilt bör innefatta en övergripande bedömning av de faktorer som anges i rapporten enligt artikel 104.3.

Som ett riktmärke kommer det att krävas att länder med alltför stort underskott uppnår en årlig budgetansträngning på minst 0,5 % av BNP i konjunkturrensade termer, varvid engångsåtgärder inte skall räknas med, och den ursprungliga tidsfristen bör fastställas med hänsyn till denna minimibudgetansträngning. Om ansträngningen förefaller tillräcklig för att korrigera det alltför stora underskottet under året efter dess fastställande behöver den ursprungliga tidsfristen inte gå utöver det året.

Rådet är emellertid enigt om att den ursprungliga tidsfristen för att korrigera ett alltför stort underskott under särskilda omständigheter kan fastställas så att den löper ut ett år senare, alltså under det andra året efter fastställandet, dvs. normalt det tredje året efter uppkomsten av underskottet. Vid fastställande av att det föreligger särskilda omständigheter skall man beakta en balanserad övergripande bedömning av de faktorer som anges i artikel 104.3.

Den ursprungliga tidsfristen kommer att fastställas utan att det påverkar vare sig beaktandet av systemmässiga pensionsreformer eller tidsfrister som gäller nya och framtida medlemsstater.

3.8 Översyn av tidsfristerna för att korrigera underskottet

Rådet är ense om att tidsfristerna för att korrigera det alltför stora underskottet kan ses över och förlängas om oväntade negativa ekonomiska händelser med stora negativa budgetkonsekvenser inträffar under förfarandet vid alltför stora underskott. Ett upprepande av en rekommendation enligt artikel 104.7 eller ett föreläggande enligt artikel 104.9 i fördraget är möjligt och bör tillämpas om effektiva åtgärder har vidtagits av den berörda medlemsstaten i enlighet med den ursprungliga rekommendationen eller det ursprungliga föreläggandet. Detta bör klargöras i förordning (EG) nr 1467/97.

Det skulle krävas att medlemsstaterna visar att de har vidtagit effektiva åtgärder efter att ha fått en rekommendation. Om effektiva åtgärder har vidtagits med anledning av tidigare rekommendationer och om en oförutsägbar tillväxtutveckling motiverar en översyn av tidsfristerna för att korrigera det alltför stora underskottet skulle förfarandet inte gå vidare till nästa skede. Tillväxtprognoser i rådets rekommendation skulle utgöra referensen vid bedömning av oförutsägbar tillväxtutveckling.